

Štev. 6.

V Ljubljani, 1. rožnika 1916.

Leto XVII.

Beračica.

Samotno žijem, suho skorjo jem,
trpim, trpim, odkar spominjati se vem:
poznala nisem otca, brata ne sestré,
umrla mi na slami mati je ihté . . .
Pehali in od praga me podili so,
le dela me in stradanja učili so . . .
Srce osirotelo prazno je željá,
na velih licih mojih solz se sled pozná . . .
Nihče sočutno ne sprejema me pod krov,
potrta hodim mimo tujih jaz domov . . .
Dež moči me, na cesti pesek pa rezán
mi rani bose noge dan na dan . . .
Zvečer zaupno k nebu dvigam jaz pogled:
„Oj, hvala Bogu, da minil en dan je spet! . . .“
Že bližam grobu se, končana tam bo pot,
tam rešena življenja tega bom grozot! . . .
Kdo neki bo solzil za mano se tedaj? —
O, pridi, smrt, v deželo boljšo me spremljaj! . . .
Ne daš si dvakrat reči: tukaj že stojíš,
s kosó v koščenih rokah vame se režiš . . .
Ti moja si rešilka, bleđa, mrzla, smrt;
kako do tebe naj gojim li strah in srd? . . .
Podaj rokó mi, drage volje grem s teboj,
in ne skrbi me, kakšen li pogreb bo moj! . . .
Vsak mora v grob: mlad bodi, star, ubog, bogat,
naj cunje krijejo ga ali pa škrlati . . .

V bliščeči rakvi spaval bo pač bogataš,
v samoti pa pozabljen, prazen grob bo naš . . .
Pa saj za dragocen ni meni spomenik,
pred Bogom smo enaki, On bo naš sodnik! . . .
Lopat, čuj, žvenketanje! . . . Kopljejo mi grob,
brezčutni ti ljudje me poneso v pokop . . .
Na mojo krsto bodo grude padale,
besede pikre me še mrtvo zbadale:
„Spet beračica manj!“ z zasmehom porekó,
moj duh pa, rešen muk, vesel zleti v nebó! . . .

Janko Leban.

Lahko noč!

Komaj slišno zíbka teče;
spavaj dete, duše cvet!
In obraz naj rajske sreče
v sanjah bo ti razodet . . .
Lahko noč!

Za trepalnici dve zvezdi —
tvoje padle so oči . . .
Spavaj kakor ptička v gnezdi,
mati nad teboj bedi! —
Lahko noč!

Moja ptička, moja roža,
solnce ti si mojih dni,
misel moja naj te boža,
s tabo v sanjah govori! —
Lahko noč!

V tvojih jaz očeh zagledam
zjutraj ves svoj blažen raj. —
Srečna komaj se zavedam,
da je zunaj zlati maj! —
Lahko noč!

Fran Žgur.

CVETINOMIRSKI:

Večer v gozdu.

(Konec.)

III.

o se je Tinka zbudila iz spanja, se je najprvo ozrla na nebo: bilo je vse svetlo in žareče od migljajočih zvezd; mesec je sijal še lepše in žarnejše kakor prej in se je polagoma bližal črnemu robu gozdov na južni strani. Deklica si je pomela oči, zakaj sanje je še vedno niso zapustile; začutila je, da se v resnici nekam pelje; ali to ni bila ona zlata kočija, ne naročje onih krasnih devic — gozdnih vil. Začudila se je Tinka, in v tem začudenju je naširoko odprla oči... Tistikrat sta se glasno zasmejala Poldek in Karlek — obadva blizu — in se poredno prevrgla na dišečem senu vrhu voza, kjer je bila tudi Tinka.

»Kje smo?« je vprašala Tinka še vedno vsa začudena.

Še bolj sta se ji zasmejala bratca; Karlek je pil iz steklenice, Poldek pa je prigrizoval gnjat.

»Domov se peljemo. Danes si pa lepo skrbela za nas, Tinka! Ali ne vidiš — šele zdaj smo pri mali južini...«

Karlek pa je rekel:

»Dobro, da še jerbaščka nisi izgubila spotoma. Potem bi moral poklicati zdaj-le bav-bava!«

Tudi oče, ki je spredaj sedel poganjal volička, se je ozrl.

»Ali si se že zdramila?« je pogledal Tinko in tudi on se je smejal dobrodušno, ko je nagnil k ustom steklenico s tepkovcem. »No, lepa reč, Tinka!... Sredi pota zaspi ... otrok... in pozabi na vse... Vidiš, mi pa nismo tako pozabljivi: nismo te pustili na poti, ampak smo te pobrali in te naložili na voz...«

»Še enkrat naredi tako, pa bom res poklical bav-bava, da te vzame!« je zopet ponagajal Tinki Karlek.

»O, Karlek... v bav-bava pa ne verujem nič več...«

Zdaj je bilo Tinki vse jasno, in zasmejala se je tudi sama. Potem pa je začela pripovedovati bratcema, kako se ji je zdelo vse tako lepo

v gozdu; pravila je o ptičih, o kosu in o slavcu in o taščici, ki tako lepo pojó,, da bi jih lahko vedno poslušala, povedala je, da je videla tam na jasi zajca, ki je imel čudovito dolga ušesa,, in srne, ki so se napajale v potoku, potem pa zbežale bogvekam... In to je povedala, da je naposled zaspala, in kaj vse se ji je sanjalo...

»Nič nisi sanjala, Tinka!« se je pošalil tedaj Poldek. »Saj vidiš, da te peljemo v biserni grad... Še lepše je tukaj na senu, ki je tako mehko in tako prijetno diši...«

Zvočen smeh se je razlil iz Tinkinega grla.

»Ali bomo kmalu doma, Poldek?«

»Kmalu, Tinka! Vidiš, tista svetla luč tam na bregu! To je okno naše hiše; mama nas gotovo težko pričakuje z večerjo, ker nas ni tako dolgo domov; še bolj kasni smo danes, kakor smo bili sinoči...«

Vsi trije otroci so legli zopet vznak na seno, opazovali zvezde in mesec na nebu ter se šepetaje pogovarjali med seboj. Voz se je zibal počasi naprej; med ropotanjem koles se je zdajpazdaj začul očetov hripavi, zategli glas, ki je poganjal.

Tinka se je popolnoma zarila v dišeče seno ter si položila roke pod glavo. In še vedno je pripovedovala bratcema o čaru večera, ki jo je bil zmotil; rekla je, da se ji zdi mesec kakor barka, naložena s samimi cekini, in je pravila še vedno o zajcu in o srnah, o oni zlati kočiji, v kateri se je vozila, ter naposled o gozdnih vilah, onih prelepih gozdnih devicah, ki so jo imele v svojem naročju...

Solnček.

I.

„Solnček, posij mi v hram,
bivam v njem sirotek sam:
družbo bi rad imel,
v žarkih bi tvojih pel!“ —

„Le odpri si oči,
videl boš, kako iskri
vsepovsod žarek moj,
v hram pa ne more tvoj. —

V srce je žalost šla,
okna zaprla vsa,
kako bi v srce šlo,
ko je pa v njem hudó!“

II.

Povsod blestiš,
zakaj bežiš
pred hišo našo vedno?

Pokukaj k nam
v uborni hram,
v življenje naše bedno!

„K vam bi prišlo
moje zlato,
od vas zbegavam plah:

Obleka mi
tako blesti,
nesnaga me je strah!“

A. Rapč.

Ob smrtni postelji.

Ob postelji vas gledam jaz, Pokaj bi jokali zató?
oči vam žalosti rosijo, Ni sreča cvela mi na svetu,
ker končno mi je prišel čas, a up me teši zdaj ljubo,
da zadnji dahnem vam „Adijo!“ da grem k nebeškemu Očetu!

Za mano pridete vi vsi,
in tam, visoko nad zvezdami,
kjer ni gorja in solze ni,
neskončno srečen bodem z vami! . . .

Janko Leban.

Glasba.

O, glasba, rajskomila deva,
ti angel si, poslan z neba,
da mrzle duše nam ogreva
in teši nam bolest srca!

Kaj bi brez tebe bil na sveti,
že misel stresa me samó;
zato hčem svirati in peti,
dokler ne vgasne mi oko! . . .

Janko Leban.

Dež in solzé.

Padaj, padaj, drobni dež,
na venóči cvet,
da ves pomlajen in svez
dvigne glavo spet!

Lijte, lijte iz oči,
grenke mi solzé,
da srce se umirí,
mine me gorjé! . . .

Janko Leban.

Nasvet.

Vse minljivo je na sveti,
mine lica kras, denar;
česar ni ti možno vzeti,
lepih čednosti je dar;
Te, o, dekle, skrbno góji.
v plemeniti duši svoji!

Janko Leban.

Zajec.

Zajec dolgouhi ti,
kam se ti tako mudi?
Čakaj, rad bi te ujel
in s seboj na dom svoj vzel,
dlačico bom gladil ti,
v teku boš me vadil ti!

„Ne utegnem,“ zajček de,
„dolge moje so cesté,
v deteljo me kliče glad,
a pod grm me vabi hlad;
če bi rad imel me ti,
pa na rep mi daj soli!“

E. G.

LAD. OGOREK:

Poletni čas.

aš so nam učeni možje pomaknili za eno uro naprej s tem, da so 30. dan aprila skrajšali za eno uro — ob 11. ponoči je bilo polnoči — a dan 1. majnika podaljšali za eno uro. Zadnji dan aprila t. l. je štel torej le triindvajset ur, prvi dan majnika pa petindvajset ur. Sedaj gre čas in z njim gremo mi svojo staro pot naprej proti večnosti, ki končno čas in nas pogoltne s svojo nepovratnostjo!

Tako ostanejo ure naravnane do 30. septembra. Tedad jih bo treba opolnoči ustaviti in čakati, da mine ena ura. Ko bi morala biti 1. ura po polnoči, bo pravzaprav šele polnoč. Torej se zgodi 30. septembra, da bo ta dan za eno uro krajši — zgodilo se bo ravno narobe, kar se je sedaj med zadnjim aprilom in prvim majnikom. Od 1. oktobra pa zopet urežemo svojo staro pot dalje...

Ta čas od 30. aprila do 1. oktobra imenujemo **p o l e t n i č a s**.

Čemu so napravili to prekucijo v naših starih navadah?

Pravijo, da z ozirom na štedljivost. — Poletni imamo dnevne luči v izobilju, pozimi pa nam je primanjkuje. Izobilje lahko prenašamo, primanjkljaj pa moramo nadomestiti. To je človeka dovedlo do izuma umetne luči, ki pa stane mnogo denarja. Ker se poleti svetloba zjutraj prej začinja nego pozimi, začnimo torej tudi z vsakdanjim rednim delom eno uro prej, da moremo delo eno uro prej tudi končati! Potem nam ostaja še toliko časa po dovršenem dnevnem delu, da se lahko oddahnemo in odpočijemo na dnevni luči, kar je bolj zdravo in cenejše, nego če bi nam gorela umetna luč. Pozimi se pa zjutraj svetloba pozneje začinja nego poleti, torej začnimo tudi z delom eno uro pozneje, da oa moremo obaviti vendarle še v prvem mraku! Tako si v prvem in drugem slučaju prihranimo kolikortoliko na umetni luči, kar prihaja v korist vsakemu posamezniku in skupnosti.

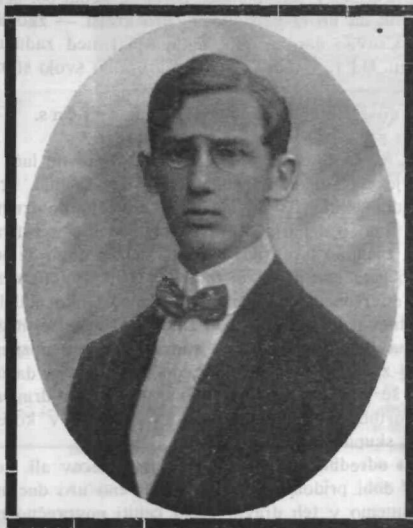
Računajmo! Ta nova odredba obsega dobo petih mesecev ali stotriinpetdesetih dni. V tej dobi pridobimo vsak dan po eno uro dnevne svetlobe. Ta prihranek smemo v teh dragih časih ceniti povprečno na dan za vsako osebo po dva vinarja, kar da v petih mesecih okroglo

3 krone. Če vzamemo rodovino 5 oseb, vidimo, da prihrani ta v poletnem času 15 kron. Za posameznika se ta prihranek na prvi pogled ne vidi posebno velik. Če pa upoštevamo samo število Slovencev (1,500.000), vidimo da prištedimo na ta način na letni luči 4,500.000 K — torej vsoto, ki je treba pred njo spoštljivo dvigniti klobuk z glave! V vsej naši državi pridobimo tem potom nad 130 milijonov kron! Lepi denarci, ki se jih da dobro obrniti v katerikoli namen!

Tak poletni čas uporablja že od nekdanj kmetiški stan: vstaja k delu in lega k počitku, kakor mu to kaže delo in narekuje dnevna svetloba. Po tej se ravna mnogokje tudi šola, ki se poleti začčenja zjutraj prej nego pozimi!

Sedaj je ta zgodnejši začetek, oziroma konec našega pehanja za ljubim vsakdanjim kruhkom zakonito ustanovljen. Ugodnosti poznamo, slabo stran pa spoznamo! Od vseh teh izkušenj bo odvisno, ali ostane ta odredba tudi za bodoče čase.

Enaka izprememba se je izvršila doslej samo šele enkrat, in sicer dne 1. aprila 1893., ko so uvedli takozvani srednjeevropski čas, ki se po njem ravnaajo n. pr. na železnicah.

Srečko Vilfan,
učitelj v Knežaku, padel
na italijanskem bojišču.

(Glej pesem „Pomlad že prišla
bo . . .“ na 1. strani II. le-
tošnje številke!)

PRILOGA ZVONČKU

Bob in Tedi, dva neugnanca.

Po John Habbertonovi knjigi „Helenina otročička“ po svoje pripoveduje dr. Ivo Šorli.

(Dalje.)

V. poglavje.

PREROK JONA V NOVEM JORKU IN LONDONU.

raščinski vrt je bil v resnici prekrasen, in gospod Haro, ki je cvetice tako ljubil, se jih ni mogel nagledati. Premišljal je tudi, katere bi odrezal in utrgal, da bo šopek za gospodično Silvijo čim lepši. Že je imel vse v glavi, katere barve se bodo najpopolnejše stopile. Zakaj kakor je vsaka cvetlica za sebe lepa, se v izbranem šopku ne smejo tiščati druga druge take, ki njih barve le preveč kričijo.

In ravno tedaj, ko je mislil začeti nabirati, ga je zbudilo iz njegove zamišljenosti glasno kričanje iz okna nad njim.

»Ujec Haro! Ujec Haa-roo!«

»Tic Hajo! Tic Haaajo! Tic Hajoooo!«

Gospod Haro je molčal. Delal se je, kakor da ne sliši in se je počasi napravil okrog vogla. — No, kričanje tam zgoraj je prihajalo tako, da se je srdito obrnil in je pogledal gor. Oba paglavca sta visela že do polovice iz okna in se drla iz vsega grla.

»Marš noter! In pojđita se solit!« je zavpil gospod Haro.

Dečka sta za hip umolknila. Potem je nedolžno vprašal Bob: »Kam, ujec?«

»Solit se pojđi!«

Bob je pogledal bratca, in gledala sta se dlje časa; potem je zmajal najprej Bob z glavo in za njim še Tedi. Tudi vprašala sta še nekaj,

a gospod Haro ni slišal, kaj. Bila sta tako srčkana, da je ujca na mah minila vsa slaba volja.

»Ali vama vajin papa ni še nikdar rekel, da se pojdiva solit?« se je smejal.

Zopet sta ga le molče gledala, in gospod Haro ni vedel, ali se samo delata neumna ali res ne razumeta. Toda iz dvomov ga je zbudil Bob, ki je rekel: »Pojdi rajši gor, ujec, da nama poveš kako zgodbičo! Papa jih nama pravi vsak večer. Ali znaš ti kakšno?«

»Hm, poizkusimo!« se je nasmehnil stric in se je odpravil nazaj po stopnicah k njima. Ko je prišel gor, ju je dobil že oba v ponočnih srajčkih.

»Ali gresta že v posteljo?« se je začudil, a v srcu se je veselil, da se ju že tako zgodaj odkriža.

»O, pa ne bova še spala!« mu je prijazno pojasnil Bob, kakor da bi hotel ubogega ujca prav potolažiti, češ, ne boj se, dolgčas ti pri nas ne bo; zato bova že midva skrbela!

»Povej storijo!« se je oglasil Tedi.

»Storijo! Katero?« je vprašal gospod Haro in je pri tem vzdignil najprej njega in potem še Boba na posteljo.

»Povej o preroku Joni!« je predlagal Bob.

»No, dajmo o Joni!« je privolil ujec. »Jona je bil velik, velik prerok. Nekoč je sedel na solncu, pa mu hipoma zraste velikanska buča čez glavo, da je bil ves v senci. To je Jona seveda jako veselilo. Toda vsako veselje na svetu naglo mine; tako se je tudi buča nenadoma posušila, in Jona je sedel zopet na solncu.«

Mala dva sta čakala, da pride še kaj. Toda ko je ujec le molčal, sta spoznala, da je konec. To pa je Boba silno razjezilo.

»Kaj, to je zgodba? In še o Joni?« se je hudoval. »Ali res ne znaš zgodbe o Joni, ujec Haro?«

Ujca je bilo sram. Zakaj tudi njemu se je zdelo, da je le nekoliko prehitro opravil; a zaman je napenjal možgane, da bi se spomnil, kako je bilo takrat pravzaprav s tem prerokom Jono. No, Bob ga je sam rešil iz zadrege; zakaž z modrim glasom je rekel: »Ali hočeš, da ti jaz povem, kaka je zgodba o Joni?«

»Prosim!« je pohlevno rekel ujec Haro.

»Torej tako je bilo: Bogec je poklical preroka Jono in mu je rekel: Pojdi v mesto Ninive in povej tam ljudem, da so grdavsí. In da jih bom! — Da, je rekel Jona in je šel. Pa gre, gre, gre in pride do velikega, velikega morja. Oha! je rekel. To je pa morje! Tu bi se bilo pa prijetno voziti! Kar hipoma zagleda veliko barko na morju in polno gospode na njej. Bila je nedelja in so šli na izprehod. Oha, oha! je rekel kapetanu, jaz se grem tudi! Skočil je tja in se je peljal. Kar se pa začne barka zibati. In veter je strašno pihal — hu-hu-hu... veš, ujec Haro! Oha, oha, je rekel kapetan. Tu je pa eden, ki ga Bogec nima

rad. Vrzimo ga v morje! Kar pravi Jona: »Jaz sem tisti!« — »A ti si tisti?« je rekel kapetan in ga je vrgel v morje. Jonu je bilo strašno mraz in ves moker je bil. Nenadoma pride velikanska riba in ga požre. »Tu je pa gorko!« je rekel Jona. In se je vozil, tri dni se je vozil, več, ujec Haro. Bil je v Novem Jorku, v Čikagu, v Londonu — povsod je bil. Kar hipoma je riba odprla usta, in Jona je skočil ven. Zdaj pa je hitro tekel v Ninive. Tako je bilo; več, ujec Haro!«

»Tako je bilo, tic Hajo!« je potrdil jek.

»Tako, tako? In vajin papa vama je tako pripovedoval to zgodbo?« se je nasmehnil gospod Haro. »Prav tako?«

»Prav tako!« je trdno odgovoril Bob.

»Prav tako!« je potrdil jek.

»Čakajte, prijateljčka, potem bom vama pa tudi jaz povedal, če mislita, da je tako prav!« je menil s hudomušnim nasmehom gospod Haro. »Tisto že vesta, da sta prva človeka živela v raju?«

»Da, Adam in Eva,« se je postavil Bob.

»Prav! Tisto tudi vesta, da sta smela jesti, kar sta hotela, samo jablano na sredi vrta sta morala pustiti na miru.«

Bob je pritrdil.

»Čujta torej dalje!« je povzel ujec Haro. »Nekega dne se izprehaja Eva po raju in pride tudi do tistega prepovedanega drevesa. Ker se je bala izkušnjave, se še tja ni upala pogledati in je hotela kar naprej. — Kar nenadoma zasliši z drevesa: »Dober dan gospa Eva!« Pogleda gor in zazre prelepo kačo z zlato krono na glavi. »Bog ga daj! Kaj pa ti delaš tu gori?« je vprašala Eva. »I, jabolka jem. Izvrstna so!« je odgovorila kača. »Kaj misliš, da sem jaz tako nespametna, da bi se brigala za take prepovedi! Tisti, ki jih je prepovedal bi jih rad sam snedel — ampak jih ne bo!« se je zopet zagrohotala kača. Eva se je prestrašila teh besed. Ah, ne samo da ni stekla proč, še bliže je stopila in je vprašala kačo: »Ali so jabolka res tako dobra?« »Mislim, da!« je rekla kača in je spustila prelepo debelo jabolko na tla. — »Kar pokusi, pa boš videla!« je prigovarjala radovednici. Nesrečnica je res pobrala jabolko in ga je hotela ravno ugrizniti, ko zasliši, kako je nekdo prižvižgal sem čez polje. Bil je Adam. Eva mu je hotela skriti jabolko in ga je naglo spustila v žep...«

»Saj ga ni imela!« se je oglasil Bob.

Ujec Haro se je popraskal za ušesom, a naglo si je pomagal. »To je že res!« je pritrdil. »Žepa ni imela. Ali jabolko je vendar skrila pod pazduho. No, bilo je že prepozno. Adam je bil to opazil in jako jezen je rekel: »Kaj imaš tam?« — »Nič!« je lagala Eva. »Tam za brdom sem pobrala to jabolko, pa sem ga mislila tebi dati na nočno omarico, da se ga jutri razveseliš, ko se prebudiš!« — »Daj sem, ga bova pa kar zdaj pohrustala. Baš sem tako žejen!« je rekel Adam in

je vzel nož iz žepa — ne, kar v roki ga je imel — in je razrezal jabolko čez polovico. Pol ga je snedel on, pol pa Eva. »To je bilo pa res dobro!« je rekel Adam, ko je požrl zadnji grižljaj. — No, torej, bratca moja, ali sem to prav povedal?« je vprašal ujec Haro na koncu in je pogledal najprej Boba in potem Tedijsa.

»Pjav, pjav! Kjasno!« je navdušeno hvalil Tedi.

Bobu pa stvar ni šla prav v glavo. Dolgo je gledal ujca trdno in nepremično. Potem je odločno izustil: »To si se vse skupaj zlagal, ujec Haro!«

»Ti pa prej o Joni, ko je bil tvoj prerok v Novem Jorku in v Londonu,« se je zasmeljal gospod Haro. »Toda hotel sem ti samo pokazati, ljubi moj Bob, da je treba svete stvari tako pripovedovati, kakor so pisane, in ne si sam izmišljevati, kakor ti prej pri Joni ali pa jaz zdaj pri Adamu in Evi. Toda vrhu vsega si hotel ti mene celo učiti in si tudi zopet trdil, da vama papa tako pripoveduje. Zdaj ti bom pa v kratkih besedah povedal, kako je zgodba o Joni: Bog je ukazal temu svojemu svetemu preroku, naj gre v pregrešno mesto Ninive ljudi poučiti in posvarit. Jona pa se je ustrašil, da ga bodo hudobneži še topli in kamenjali, in je hotel pred Gospodom bežati. Namesto v Ninive je zato odpotoval v Jope in tam je hotel z veliko ladjo v mesto Tarzis. Na morju se je pa dvignila strašna nevihta. Jona je videl v tem očitno kazen božjo za svojo nepokorščino in je sam prosil mornarje, da so ga vrgli v morje. Ali ker Gospod ni hotel njegove smrti, je poslal tja morskega soma, ki je preroka požrl. Čez tri dni pa, ko se je Jona spokoril, je Bogec ukazal ribi, naj Jono izpusti na suho. In zdaj je šel prerok v Ninive in je tam učil in svaril, da so se vsi grešniki izpreobrnili. — Tako je bilo! Zdaj pa si še vidva sama kaj povejta in potem lepo zaspančkajta! Lahko noč, srčka! Jaz grem samo tu v svojo sobo malo čitat.«

In ujec Haro je naglo odšel v svojo sobo ter je rahlo priprl vrata za seboj.

VI. poglavje.

TEŽAK VEČER ZA LAHKO NOČ.

Gospod Haro se je spustil v širok mehak stol in je odprl eno svojih knjig, da bi še malo čital. Otroka v oni sobi sta se potihoma pogovarjala. »Saj sta bolj pridna, nego sem mislil!« si je rekel ujec. Hipoma: »Tic Hajo! — Ujec Haro!«

Ujec se je stresel. »Prezgodaj sem ju pohvalil!« si je mislil. In potem je glasno vprašal: »Kaj hočeta, otroka?«

»Zapoj nama eno! Papa nama vsak večer zapoje!« je odgovoril Bob.

»Papa je pevec, jaz pa nisem,« je odgovoril ujec.

»Kaj nisi?« je hotel vedeti Bob.

»Pevce nisem! Ne znam peti! In zdaj mir!« je zavpil gospod Haro.

Otroka sta nekaj tiho govorila. Potem se je zopet oglašil Bob: »Peti zna vendar vsak človek. Tedi pravi: Kako pa bo ujec Haro nekoč angel, če ne zna peti?«

»Jaz ne bom angel. K parklju pojdem in počakam, da prideta še vidva dol. Potem se pomenimo, prijateljčka!« je rekel gospod Haro, misleč, da ju vsaj s tem prestraši. Toda Bob je dobro vedel, da se ujec le šali, in se je glasno zasmel. Za njim seveda še jek. — Ta smeh je bil tako presrčen, da je spravil tudi ujca zopet v dobro voljo. Vstal je in je stopil na vrata. — »Čujta!« je rekel otrokoma. »Če mi oblubita, da dasta potem mir, ostanem še malo tu in vama povem rajši kako zgodbico.«

»Ne, zapoj, ujec Haro!« je zahteval Bob. Takoj za njim kajpak tudi odmev.

»Ne znam!« je ujec srdito odgovoril.

»Niti tiste »Ko dan se zaznava« ne znaš?« se je zaničljivo namrdnil Bob.

»No, če prav hočeš, počakaj malo, sinko!« je razdraženo rekel gospod Haro. Zaprl je okna in je iz vsega grla zapel zahtevano pesem.

»Zakaj tako vpiješ?« ga je preplašen ustavil Bob.

»Ker ne znam drugače! Ali ti nisem prej povedal?« je z malo zlobnim nasmehom vprašal gospod Haro.

»Potem rajši ne!« se je vdal Bob.

»No, hvala Bogu!« se je zasmel ujec. »In zdaj lahko noč!«

»Kaj ze gjes?« se je začudil Tedi.

»Mislim, da!« je vzkliknil gospod Haro že na vratih.

»Pa molitev?« je menil Bob in je pogledal skozi okno, kakor da ta stvar njega pravzaprav jako malo briga, če je ujcu všeč, da zaspita z bratcem brez molitve.

»A saj res!« je pritrdil ujec.

Zdaj se je začel zopet prepir. Otroka sta hotela, da naj moli ujec naprej; on pa se je branil, ker je vedel, da ga bosta zopet popravljala. Nazadnje so se zedinili, da bo molil najprej Tedi, potem Bob in nazadnje še ujec.

»Začni, Tedi!« je rekel ujec.

»O, ljubi Bogec!« je molil Tedi. »Napjavi, da bom bolj piden in da me bodo imeli jadi papa, mamiča, tic Hajo in moja zata pupiča!«

»Prav dobro!« je pohvalil ujec. »In zdaj ti, Bob!«

»Ljubi Bogec! Zahvaljujem se Ti, da je prišel k nam ujec Haro. In reci mu, da naj nama da tiste bombone, ki jih je prinesel, pa jih ima menda še vedno v svojem kovčegu. Jaz se mu ne upam reči, ker pravi papa, da se ne sme prositi; zato mu reci Ti, da naj gre takoj ponje! ...«

Tako je odmolil gospod Bob. Potem je vzdignil glavico, kakor da posluša, ali se Bogec kmalu oglasi in pošlje ujca po bombone. — No,

ujec ni čakal in je z glasnim smehom odšel v svojo sobo. Res je bil pozabil bombone, toliko cpravka sta mu dala mala mučitelja ves dan. Prinesel jima jih je zdaj polno prgišče in jima jih je stresel na posteljici.

»In zdaj še enkrat — lahko noč!« je rekel in se je obrnil proti vratom.

»Daj mi mojo pupičo!« je zajavkal Tedi.

Srdito se je vrnil gospod Haro, končno je našel umazano cunjo in jo je vrgel Teditu na posteljo.

»In zaj se koješa bjačati!«

To je bilo ujcu pa že preveč! V dveh korakih je bil pri vratih in jih je jezno zaloputnil za seboj. Zopet se je vrgel v stol, zopet je odprl knjigo. In res se je kmalu zatopil vanjo, ko je bil zdaj v drugi sobi mir.

Hipoma se je nekaj dotaknilo njegove roke. Pogledal je — pred njim je stal Bob! Milo je gledal ujca, in strašno žalosten mu je bil ljubki obrazek.

»Kaj hočeš, dete?« je vprašal ujec še dosti prijazno.

»Zakaj si tako odšel, ujec Haro?« je otožno vprašal malček? »Saj nisi nič rekel: Bog čuvaj nad vama in Njegov angel varuh!«

»No, torej: Bog čuvaj nad vama in Njegov angel varuh!« je rekel gospod Haro in je malega nadležneža ljubeznivo pobožal.

»Papa pravi potem še tako: In božji blagoslov naj počiva na tej hiši!«

»In božji blagoslov naj počiva na tej hiši!« je vzdihnil gospod Haro res iz srca.

Mali srajčkar je hotel ravno oditi, ko je Tedi tam zadaj za vrati glasno zatulil. Prestrašen je potegnil gospod Haro Boba za roko s seboj in je planil k Tedijevi postelji.

»Kaj je?« je vprašal.

»O, kje je moja pupiča? U-u-hu!...«

»Ti srapbolt, ti!« je zastokal gospod Haro.

»Oha, oha, ti si zakjel! U peku pojdes!« je zavpil Tedi s takim glasom, kakor da ga to neizrečeno veseli.

»Tako? Zaklel sem? In v pekel pojdem?« je srdito vpraševal ujec. »In ti, moj sinko, pojdeš seveda gorak v nebesa, ko me ne pustiš niti trenutek na miru, kaj ne? Kje pa je ta tvoja preklicana pupica? Kam si jo dal?«

»Ni pekicana!« je ugovarjal Tedi. »Je zata pupiča! U-u-u! Kje je moja zata pupiča?« se je iznova zadrl.

»Ti in tvoja zlata pupica! Ti nesrečni otrok, ti! Nehaj vendar tuliti, saj jo že najdemo jutri! Tako, tic te lepo pokrička in jutri ti najde pupico! O, hvala Bogu! Na, tu jo imaš!« je vzkliknil ves srečen gospod Haro, ko je, pokrivajoč otroka, privlekel cunjo izpod odeje.

»O, moja zata pupiča!« se je razveselil mali kričač. »Pojdi k svojemu packu! Pri packu tako jada pancka moja zata pupiča! Pojubi jo, tic Hajo!«

Poljubiti to grdo cunjo! No, ubogi ujec je vedel, da ni pomoči, in naglo je približal »zato pupičo« k obrazu, kakor da jo poljublja. Potem pa je kar zbežal v svojo sobo. — Zdaj manjka samo še »koješa bjačati!« si je rekel, ko je zopet vzel knjigo v roko.

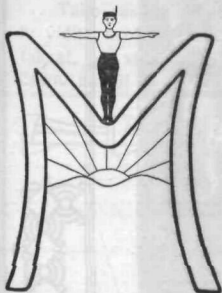
No, vsaj za nocoj je bilo trpljenja konec ...

(Dalje.)

ANTONIJA GERMKOVA:

Prijateljci.

ilica in Nada sta prijateljci. Od jutra do večera stikata: glavici skupaj in raznašata po hiši, kar smeta in česar ne smeta. Skupaj se igrata — Milica je namreč edinka in ima mnogo igrač — pa ko se naveličata igranja, se skregata in — čujte! — stepeta in spraskata! Ali to traja le malo časa, potem sta si zopet dobri. Nada pravi: »Milica, jaz bom mama, ti boš pa teta; ali hočeš?«

»Ne, ne!« pravi Milica, »jaz bom Miklavž, ki ti prinesem mnogo lepih igrač!«

Pa se spravi Milica na stol, okrog sebe naloži vse polno igrač in kliče: »Nada Emek!«

Ta pride, vzame igračo, pa jo postavi v drug^o kot sobe.

Pa zopet: »Nada Emek!«

Pa iznova pride in vzame, kar ji da »Miklavž«.

A kmalu se tega naveličata, pa Nada reče: »Veš, jaz bom psiček!« Pa se vrže na kolena in posnema z lajanjem psička. — A tudi to traja le malo časa. Zakaj če je Nadina ali Miličina mama kje blizu, mora »psiček« takoj vstati in še okregan je, ker si na tak način maže obleko.

Taki sta naši deklici, nagajivi — živi sta, da je kaj.

Milica ima očeta, ki je daleč tam na bojišču.

Ako jo kdo vpraša: »Milica, kako boš pisala očetu pismo?« — tedaj se nasmeje in začne: »Ljubi moj očka! Milica je velik — lumpek!«

Nasmeje se sladko, in tudi mi se ji nasmejemo. Le njeni mamiči silijo solze v oči, ko se spomni onega tam daleč, ki jo ima tako rad. —

Milica ima tudi tetko. A ta teta ni Milici prav nič v sorodu, le rada jo ima tako, da jo mora nazivati za tetko.

Ker je Nada naslikana v »Zvončku«, kako lepo moli za brata, pravi tetka: »Milica, ti lepo moliš vsak večer za svojega očeta; ali ne?«

»Tako držim rokce, tetka!«

»Prav tako! Popoldne te povedem na izprehod,« ji odgovori.

Milica moli za očeta

Pa jo napravi in odvede naravnost k fotografu, da naslika tudi Milico, ki moli za očeta. Njena mama ni ničesar vedela o tem, a tudi Milica je znala molčati!

Ko so bile slike končane, dobi Miličina mama sliko po pošti in na njej vidi svojo Milico! Ves dan je potem jokala od veselja.

Tudi oče v strelskih jarkih je dobil Miličino sliko s primernim besedilom. Pa je odpisal: »Ljubi moj Milček, moj otrok! Dobil sem danes Tvojo sliko, ki na njej tako angelsko prosiš zame — za svojega očeta. Hvala Ti, otrok moj, hvala Tvoji dragi mami! Ti tega danes ne razumeš, razume me pa mamica, ki ji povem, da je bil današnji dan, najlepši dan mojega življenja v vojni! Poljub, otrok moj!«

Ta dan je bil zopet dan joka, žalosti in veselja.

Tako rasteta in se razvijata naši dve deklici. Ko bosta veliki in vidita svoji sliki v »Zvončku«, se jima zbudi spomin, kako je bilo takrat, ko sta molili za brata in očeta — pa si ne bosta želeli onih časov nazaj!

Mali ribič.

*Juhé, juhé —
jaz mladi ribič in mornarček,
ko pojdem jutri v barčici
z očetom na morjé!*

*Klobuček slamnati postrani,
pa cvetke pisane za trak —
in v morje zaveslam pogumno
v jutranji mrak;
pa nate, kužek, ne bom zabil,
še tebe bom na lov povabil
jaz ribič mlad.*

*Juhé, juhé —
zavriskam čez to zéleno morjé,
da čula me še mamica
doma za našo bo vasjo . . .*

Josip Kralj.

FR. ROJEC:

Tončkove sanje in Miklavžev večer.

Mladinska dvodejanjka za manjše odre.

Osebe: Sv. Miklavž. Angel. Prvi, drugi parkelj. Tonček, siromašen vaški deček. Njegova stara mati. Peter, njegov oče. Gospa. Malka, njena hčerka. Sluga Hruška. Pavle.

Drugo dejanje.

Oprema odra kakor v I. dejanju.

(Dalje.)

Babica

(se ji prikloni.)

O, prosim, prosim, kar vstopite
in s hčerko tu se odpočite!
Izmučeni se meni zdite ...

Tonček

(prinese medtem dvakrat po dva stola iz čummate in jih postavi okrog mize.)

Gospa

(z ročno usnjato torbico v roki, vstopi z Malko in sede z njo na bližnja stola.)

Imela sanje sem strašné,
ki so me dvignile z zemljé
ter meni dušo in srce
pretresle s tako grozno silo,
da do posvetnega blaga
veselje mi je vse minilo,
in sklep sem naredila ta,
da za naprej bom vse življenje
sirotam lajšala trpljenje!

Babica

(pokaže na Tončka.)

Poglejte, milostna gospa,
ta deček tudi se s sveta
povzdignil v sanjah gor je v raj,
a prišel je vesel nazaj!

Gospa

(pogleda Tončka, se strese groze, si pokrije obraz z rokami in zaihti.)

Vse vem! Pred Bogom skup sva stala,
ne bom pa pripovedovala,
kaj se zgodilo je potem...

(Sputi roke v naročje.)

Naj za pokoro zdaj pričnem
pri njem krivico popravljati
in s tem svoj sklep izvrševati!

Babica.

Ta deček preubog je res
in vreden sreče iz nebes!

Gospa.

Le potolažena bodita;
še več dobita, kot želita!

(Zunaj nekdo nerodno zaropota na vrata spodaj pri pragu.)

Tonček.

Gospa, za vrati je nekdo
in buta vanje kar z nogó!

Gospa.

To najbrž je nerodni sluga.

(*Malki.*)

Odpri, da noter se priguga!

Malka

(stopi k vratom in jih odpre na stežaj.)

Sluga

(v modri obleki in z ravno tako visoko čepico na glavi in z vojaško kolajno na prsih. Obleka je obrobljena z rumenimi trakovi. Stoji na pragu in drži pred seboj z obema rokama veliko papirnato škatlo.)

To škatlo so gospod mi dali
in z njo za vami me poslali.
Ne vidim vanjo, vendar vem,
da v njej reči so za otroke,
a tega praviti ne smem...
Izročam zdaj jo v vaše roke!

Gospa

(mu pokaže klop pri peči.)

Kar tja na klop pri peči z njo,
potem pa z urno mi nogó
po drugo skoči še blago!

Sluga

(se nerodno guglje proti peči in vrže škatlo na klop, govoreč:)

To lahko bom na klop zagnal,
težkó pa skakati bom znal,
ker davno že jaz siromak
pozabil na poskok sem vsak!

(Obrne se in dirja s poskakujočimi koraki ven.)

Malka

(zapre vrata za njim in stopi k mizi.)

Gospa

(vstane in si slači rokavice.)

Sedaj bo dosti dela,
ki sem si ga želela:
oblekco novo in lepó
za Tončka bom izbrala,
ostale pa drugje nato
ubožčkom bom razdala!

Malka.

Mar naj ti kaj pomagam, mama?
Preveč zaposlena boš sama!

Gospa.

Ustrežeš mi, če ta darila
iz škatle bi na klop zložila,
in jako bila bi vesela,
če zanaprej bi tudi ti
vsa dobra opravljala dela,
ki jih pred tvojimi očmi
vršila bom v korist ljudi,
v ubožstvu porojenih,
z nadlogo obteženih!

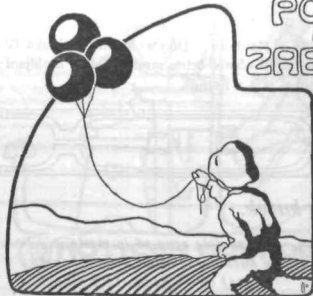
Malka

(gre medtem k škatli, jo odpre in zлага oblekce iz nje na klop.)

Hodila bom povsod s, teboj,
in zadovoljna boš z menoj!

(Dalje.)

POUK IN ZABAVA

Križalka.

Priobčil Živko Rebec — Kastav.

5. 1. 8.

a				b				č		
				d				e		
				g				i		
			i	i	k					
3.	k	k	l	m	n	o	o	o	p	4.
			p	r	r					
			r	r	r					
		r		s			u			
	v			v				z		
7.				2.				6.		

Besede značija:

1. — 2. :
avstrijsko pokrajino;
3. — 4. :
letalo;
5. — 6. :
mesto v Dalmaciji;
7. — 8. :
slovenskega pesnika.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah v 5. številki.

Delo je najboljša zabava.

Prav so jo rešili: Tilka in Božena Jelenc v Kandiji; Marija in Jakica Ganglovi, učenki v Idriji; Božena Sattler, učenka v Šmartnem pri Litiji; Ksenija in Tatjana Lapaine v Idriji; Vladimir in Stanko Pesek, učenca IV. b razreda na Vrtači, in Mirko Pesek, učenec II. b razreda na Vrtači v Ljubljani; Nada in Dana Cvenkel, Stana, Kante, Slava, Nuša in Marta

Lipovšek; Maks Farkaš, dijak II. b. gimn. razreda v Mariboru; Divica Medica, učenka IV. razreda na „Mladiki“ v Ljubljani; Ciril in Milan Rode, učenec četrte mestne šole v Ljubljani; Stanka Logar, priv. I. gimn. razr. v Kranju.

Milko in kužek.

*Aj, naš Milko — glejte ga junaka,
to vam je orjaški in postaven,
kadar stopa v mesto — no, seveda,
kužek zraven . . .*

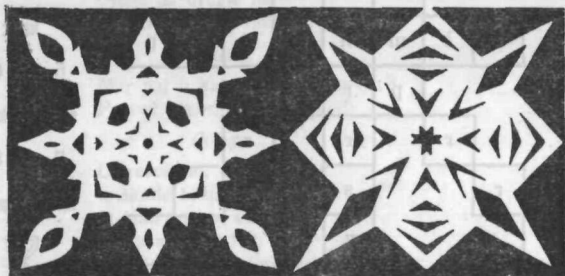
*V mestu . . . oj, to vleče, mika, peče —
okno vsako k sebi te povabi . . .
Milko s kužkom — hu — pa ves zadiavljen
naročilo mamicе pozabi.*

*Pozno šele vrne se iz mesta,
s kužkom žalosten domov koraka;
ah, saj ve — doma, tam za polico
ga zasluženо plačilo čaka . . .*

*Ko domov naposled sta prispela,
Milko svoje je dobil plačilo,
da zaman ni njemu — ej, junaku —
bistro se takrat oko solzilo . . .*

*Kaj pa kužek, ki je Milka vsekdar
spremljal v mesto po samotni poti? . . .
Skril se je . . . boji se hude šibe,
da i njega kazen ne zaloti . . .*

Tine Ravljan.

V domačo zabavo:
iz papirja izrezani zvezdi

KOTIČEK GOSPODA DOROPOLJSKEGA

Cenjeni gospod Doropoljski!

Pišem Vam prvo pismo in Vas vprašam, kako kaj živite — sem jako radoveden. Meni gre kaj slabo. Hodim v 6. razred ljudske šole v Šiški. Ravnokar smo dobili izpričevala. Imel sem jako slabo. Naš učitelj je strog za lene učence, za pridne pa dober. Za razrednika imamo gospoda Ivana Petriča, za kateheta pa g. patra Feliksa. Oba dasta dosti učiti, zato se ne morem dosti zabavati. Oče je pa še vedno pri vojaki. Potem ni nič drugega novega. Pa prosim, če kaj kmalu odpišete v „Zvončku“.

Srčno Vas pozdravlja
Stanislav Glavič
v Spodnji Šiški.

Odgovor:

Ljubi Stanislav!

Kako živim? Hm! Sedaj so pač taki časi, da se more malokdo pobahati, češ, godi se mi izorno! Siskamo se po ogromni večini v tesne razmere, a vsi potolaženi z upanjem, da nam po končani vojni pridejo boljši časi. (Kakor berem v Tvojem pismu, imaš Ti vojno — sam s seboj! Glej, da zmagaš plašljivca in obupneža, ki tiči v Tebi!) Moje največje veselje je dejstvo, da se tudi v teh težkih časih naša slovenska mladina tako zvesto oklepa svojega ljubega „Zvončka“ in mojega kotička. S to mladino in s tem listom stopam pogumno in ponosno lepši bodočnosti nasproti!

*

Dragi gospod Doropoljski!

Dovolite, prosim, da se tudi jaz pridru-
žim dopisovalcem v Vaš kotiček!

V šolo hodim v Dolenji vasi, v IV. od-
delek enorazrednice. Tukaj dobivam Vaš list
„Zvonček“, ki ga prav rada berem, posebno
mi ugajajo otroška pisemca in Vaši odgo-
vori. Zato sem sklenila, da Vam tudi jaz
pišem. Ako mi odgovorite, Vam bom še
večkrat pisala.

Stara sem 12 let. Imam 2 sestri in 3
brate, sestri sta obe večji, pa tudi bolj de-
beli kakor jaz. Bratje pa so jako poredni
ter mi nagajajo, kjer mi le morejo.

Imam tudi dve prijateljici, sosedovo
Francko in Pepco. Francka je bolj tiha dek-
lica, samo časih pove kakšno modro. Pepca
pa je jako vesela in živahna, se rada smeje
in poje ter mene in Francko izvrstno zabava.
Končati moram, da Vas ne motim pre-
dolgo. Še enkrat Vas prosim za odgovor ter
Vas iskreno pozdravljam.

Vam
vdana
Tončka Koritnikova,
Dolenja vas pri Senožečah.

Odgovor:

Ljuba Tončka!

Ti poredni bratje! Kaj hočemo — mladi
so še in zdravi, pa jim žilica ne da miru.
Zato jim pa nagajivosti ne smeš šteti v zlo,
saj Ti ne nagajajo iz hudobije. Sicer pa mo-
rem sklepati iz Tvojega pisma, da prav pri-
jetno živite: med dekliško tihoto in modrost
se vpleta živahnost in veselje — vse skupaj
pa je znamenje in priča lepe mladosti. Blagor
vam! Tako naj ostane še dolgo, dolgo!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Danes Vam pišem prvo pismo. V prvih
vrsticah Vas srčno pozdravljam. Kakor Vam
je znano, hodim v 6. razred ljudske šole.
Imamo veliko učenja, povrhu pa še strogega
učitelja gospoda Ivana Petriča. Ravno včeraj
smo dobili šolska naznanila. Moje je bilo
jako slabo. Sedaj se pa trudim, da bo drugo
boljše. Če se dobro učim, dobim dober red;
če se pa ne, pa jako slabega. Zima je pri
nas dobra, nimamo nič snega. Drugič Vam
pišem kaj več.

Srčno Vas pozdravlja
Stanislav Bizjak,
učenc VI. razreda v Sp. Šiški.

Odgovor:

Ljubi Stanislav!

Res so prišle na Tebe nadloge: imaš
veliko učenja, povrhu pa še strogega učitelja!
Ampak zdravilo zoper te bolečine si pred-
pisuješ sam, rekoč: Če se dobro učim, dobim
dober red; če se pa ne, pa jako slabega.

Torej: dobro se uči, pa se bo velikost učenja skrčila in strogost gospoda učitelja ublažila — pa bo dobro na vse strani! Sedaj, ko ni več zime, ampak nas lepa cvetoča priroda obdaja od vseh strani, upam, da je tudi v Tebi vstala vera v samega sebe: Z dobro voljo in vztrajnostjo premagamo lahko vse težave! — Potem pa bo tudi šolsko naznanilo ugodnejše

zdravi vrnejo domov, sem prepričan, da govorim popolnoma tako, kakor želi Tvoje srce! — Ker Te risanje najbolj veseli, imaš bržkone že kako lepo risbo, ki mi jo pošlji na ogled!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Preden nadaljujem, Vas srčno pozdravljam in Vam želim vse dobro! V šolo hodim v Šmihel nad Mozirjem. Dobivamo tudi knjige. Izmed vseh mi je najbolj všeč „Zvonček“, posebno Vaš kotiček.

V šoli se učimo veronauka, pisanja, čitanja, računanja, risanja, zemljepisja in zgodovine. Stara sem 12 let in obiskujem našo enorazredno ljudsko šolo (I. razred 4. oddelek). Šolski pouk se začne ob devetih ter traja do dvanajstih. Potem pa grem z drugimi součenkami domov. Šolo obiskujem že šesto leto.

Prosim, če Vam je mogoče, objavite to pismo v „Zvončku“.

Iskreno Vas pozdravlja

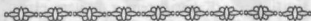
Elizabeta Gregorčeva,
učenka v Šmihelu nad Mozirjem, Štajersko.

Odgovor:

Ljuba Elizabeta!

Hvala Ti za Tvoje dobre želje! Vračam jih Tebi in vsej slovenski mladini od vsega srca! Veseli me, da Ti je med vsemi knjigami „Zvonček“ najbolj všeč. Dobro vem, s kakšno marljivostjo in skrbnostjo se trudijo in delajo zanj prijatelji slovenske mladine. In ako od te same, torej s pravega mesta, prihaja pohvalna beseda, je to nam, ki pišemo in urejamo list, najlepše zadoščenje in in največje plačilo!

*

Kotičkove risbe

Cenjeni gospod Doropoljski!

Prvič se Vam upam pisati. Star sem 10 let, hodim v VI. razred. Imam dva brata in očeta pri vojakih. V šoli me najbolj veseli risanje. Prosim, potisnite to v svoj kotiček.

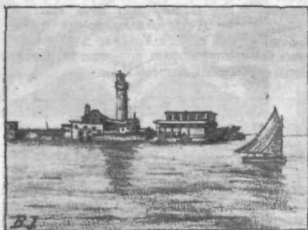
Srčno Vas pozdravlja

Viljem Ogorelec,
uč. VI. razr. pri Sv. Barbari v Holozah.

Odgovor:

Ljubi Viljem!

V vojni imaš dva brata in očeta. Gotovo so Tvoje misli vedno tam pri njih, saj so Ti ti trije med dragimi najdražji, med ljubimi najljubši. Če izrekam vročo željo, da se naj tudi ti trije po slavno dobojevanji vojni

B. Jereb: Svetilnik ob morju

